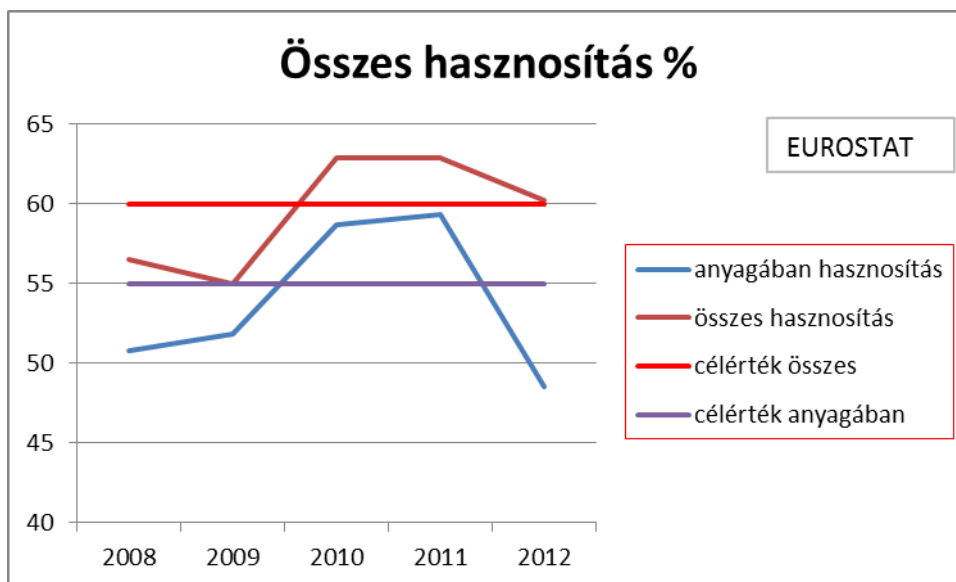

A bizonyíthatóan csökkenő környezetvédelmi teljesítmény ráadásul a kötelezettek számára háromszor annyi költséget jelentett (60 Mrd), mint az előző rendszerben (22 Mrd). A csomagolás tekintetében 2012-ben kellett elérni az összes hasznosításban a 60%-ot, eközben az anyagában hasznosított mennyiségnek 55%-ot. Az EUROSTAT-hoz benyújtott adatszolgáltatás szerint az előbbi célt 60,2 %-ra teljesítettük, míg az utóbbit 48,5%-ra, miközben az előző években már 62%, illetve 58% fölött járt Magyarország teljesítménye. Mindezek a teljesítmények úgy jöttek létre, hogy az OHÜ által irányított kollektív teljesítés jelentősen elmaradt a céloktól. Ebben nagy szerepet játszott hulladékkezelés korábbi folyamatos finanszírozásának helyébe lépő kötött rendszer, amelyben általában csökkentek a fajlagos kezelési ráfordítások és a finanszírozás zömmel visszamenőleges hatállyal kiírt tenderek keretében utólag és esetlegesen történik.

A fentiekből látható, hogy az OHÜ által irányított hasznosítási rendszer eredményessége a csomagolásra tekintettel csökkent, ami várhatóan kötelezettségszegési folyamatot fog elindítani az EU részéről.

© 2012 Országos Környezetvédelmi Tanács

Országos Környezetvédelmi Tanács

tovább fogják erősíteni a Bizottság vizsgálódását, és Magyarország ellenvetései nehezen lesznek védhetők. Miután a Vezetői Összefoglaló nem is említi e lényeges változtatás indítékait, javasoljuk, hogy az egyes anyagáramok és teljesítési módok diszkriminációja helyett a jogalkotó biztosítsa azonos hasznosítási teljesítmények esetén a teljesítési módok versenysemlegességét. Javasoljuk ugyanakkor, hogy a hasznosítási teljesítmények növelését a jogalkotó ösztönözze a rendszerhasználati díjak arányos csökkentésével. Ezzel az országos teljesítmény növelése mellett csökkenthetők a kollektív hasznosítás ráfordításai.

6. Egyes termékkategóriák megkülönböztetése

Az OKT a környezetvédelmi termékdíj eredeti céljával, a környezetvédelmet, a takarékos szemléletet elősegítő forrás teremtésével egyetért. A jelenlegi tervezet azonban alapjaiban elszakad a környezetvédelem témakörétől. Az újonnan bevont termékkategóriák kiválasztásának szempontjai között logikusan végigvezetett környezeti indok nem fedezhető fel, amely alátámasztaná, hogy miért éppen az említett kategóriák kerülnek bevonásra. Javasoljuk ezek pontos indoklását közzétenni a nyilvános kommunikációban is. Ez alól az E+E termékek kivételek egyedül, amelynél a készítők a WEEE-re utalnak.

Különösen károsnak tartjuk, hogy a tervezet az új kategóriákon belül semmiféle mentességet nem ad, distinkciót nem tesz a környezetbarát termékek/alapanyagok tekintetében, amely egyébként a termékdíj környezetvédelmi jellegét, a környezettudatos fogyasztást segítené elő. Az egységesített tehervállás méltánytalan és versenyt torzító azokkal a gyártókkal szemben, amelyek működésükben, termékeikben többletberuházásokat eszközölve törekszenek a környezetkímélő alapanyagok, technológiák alkalmazására.

Hasonlóan a környezetbarát termékekhez, a kézműves termékek is versenyhátrányt szenvednek, amennyiben ezeknél is megjelenik célként a környezetkímélő előállítás, amely ugyanakkor költség-többlettel is jár. A Kézműves Stratégia szerint „a kézműves termék előállító által Magyarországon (Kárpát-medencében) egyedileg előállított olyan *természetes alapanyagból* készített termék, melynek jellegében és értékében nem a felhasznált alapanyag, hanem a maga által elvégzett alkotó hagyományokra épülő kézi munkája dominál”. A kézműves termékek esetében, azok környezetkímélő jellege nem csupán a természetes alapanyagokban, hanem a rövid ellátási láncban, ezáltal kevesebb szállításban, kevesebb CO₂ kibocsátásban is megmutatkozik. Szükségesnek látjuk a termékdíj alóli mentesség biztosítását e termékkör esetében, hiszen a kézműves termékek révén a piac környezeti teljesítménye javítható. A helyi termékek a Vidékfejlesztési Stratégiában is prioritást élveznek, a helyi foglalkoztatás és gazdaság erősödéséhez is hozzájárulnak. A kézműves termékekre vonatkozó tételes mentességi javaslati lista az állásfoglalás **mellékletét** képezi.

A termékdíj hatálya alá vonni kívánt termékkategóriákat illetően, az egyéb vegyi áru és az irodai papírok esetében különösen jellemző, hogy ma már hazánkban is kaphatók környezetbarát alternatívák. Az egyéb vegyi áru esetében javasoljuk, hogy a nemzetközi környezetbarát minősítési előírások figyelembevételével (pl. környezetbarát védjegy előírásai) a jogalkotók állapítsák meg azon paramétereket, amelyek ténylegesen eldöntik, hogy milyen környezetterhelést okoz egy termék. Ezek közül ugyanis csupán egy a felületaktív anyag. Az irodai papírok esetében az újrahasznosított alapanyagból készültkre mentességet javaslunk biztosítani, hiszen azok környezeti terhelése jóval alacsonyabb, mint a hagyományos úton készült író, fénymásoló és nyomtató papíroké. Az E+E termékeknél szintén kézen-

Országos Környezetvédelmi Tanács

fekvő a termékdíj-tétel megállapításakor figyelembe venni, hogy az rendelkezik-e környezetbarát minősítéssel. Utóbbi esetben ugyanis feltétel a tartós használat és a javíthatóság, amely csökkenti a környezeti terhet, és az annak felszámolásához szükséges állami költségeket.

Az E+E nagygépek esetében szükségszerűnek látjuk, hogy a terv készítői tegyenek különbség a termékdíj-tételek megállapítása során az alapvető szükségleti cikkek (pl. hűtőgép, kazán), és luxusermékek (pl. mosogatógép, napozóágy) között. Úgy véljük, hogy miután az előbbi kategória miatt a fogyasztást széles körben, a lakosság teljes spektrumát terheli fogja a termékdíj, ezért a szociális szempontok figyelembevétele elvárható.

Az egyéb műanyag áru kategóriában a művirágokra kivetendő díjat valóban indokoltnak tartjuk, bár véleményünk szerint ez a konkrét hulladékáram elhanyagolható mértékű. Nem világos a vezetői összefoglaló alapján, hogy miért épp e termék kategória került a Kdtv. hatálya alá.

Összefoglalás

A fentiek összefoglalásaként az OKT fölhívja a Kormány figyelmét arra, hogy a termékdíj rendszeren belül az OHÜ által irányított kollektív teljesítés csökkent, és ezen a jelen előterjesztésben foglaltak sem fognak változtatni, ugyanakkor a módosítási javaslat az egyéni teljesítéseket nem hogy segítené, hanem esetenként visszafogja, ezért a rendszer a hulladékgazdálkodási teljesítmény szempontjából fenntarthatatlan lesz.

Az érvelés, amely szerint a Kdtv. hatályának kiterjesztésével a döntéshozók a környezetvédelmi feladatokra teremtenek forrásokat, nem állja meg a helyét, ti. a bevétel az állami költségvetést általánosságban gazdagítja és e bevételeknek – nagyságrendileg – mindössze a negyedét fordítják az OHÜ és a hasznosítási rendszer működtetésére.

E törvény nem valósítja meg a termékdíj eredeti célját, a gyártói felelősség érvényesítését azáltal, hogy nem logikusan követhető környezeti szempontokat mérlegelve – akár életciklus elemzésekkel alátámasztva – vonja be az új kategóriákat. A gyártók, forgalmazók által befizetendő termékdíj háromnegyede egyáltalán nem szolgál környezetvédelmi célokat, ellentétben a Kdtv.-ben foglalt céllal. A környezetvédelmi termékdíj valójában egy általános fogyasztási adóvá alakult, amely elveszti környezetvédelmi jellegét, és a fogyasztást inentől kezdve általánosságban terheli, tetszőlegessé téve a bevándó termékek körét.

Annak ismeretében, hogy folyamatban van az EU idevonatkozó irányelveinek módosítása, melynek során az elvárt hulladékkezelési teljesítmény lényegesen növekedni fog, a Tanács javasolja a termékdíjas szabályozás ismételt napirendre tűzését, a kialakult helyzet elemzését elsősorban a környezeti hatékonyság és működőképesség oldaláról.

2014. november 13.

© 2014 OKT Titkárság. Minden jog fenntartva.

Országos Környezetvédelmi Tanács

MELLÉKLET:

Javaslat a kézműves termékek kivételére az egyes termékkategóriákon belül.

... melléklet a 2014. évi törvényhez

(1. melléklet a 2011. évi LXXXV. törvényhez)

b) csomagolószerkek

1.1 Elsősorban fonatkészítésre használatos növényi anyag (nád, gyékény, rafia, gabonaszalma stb.) csomagolási célra. **Kivéve: kézműves termék, őstermelői termék**

4.5 Fából készült láda, doboz, rekesz, dob és hasonló csomagolóeszköz; kábeldob fából; rakodólap, keretezett és más szállítólap; rakodólapkeret fából. **Kivéve kézműves termék.**

6.1 Kosáráru, fonásáru és fonásanyagból közvetlenül kész alakban előállított más termék vagy a 4601 vtsz. alá tartozó anyagokból készült termék

Kivéve: nem egyszer használatos termékek, **valamint kézműves termékek**

7.10 Doboz, láda, tok, zsák és más csomagolóeszköz papírból, kartonból, cellulózvattából vagy cellulózszálból álló szövedékből

Kivéve: iratgyűjtő doboz; levéltartó doboz és hasonló cikk irodai, üzleti célra (4819 60 HR kód), **valamint kézműves termékek**

7.11 Mindenféle címke papírból vagy kartonból, nyomtatott is

Kivéve: tanszerek; dokumentumok, árut nem tartalmazó levélküldemények azonosító címkéi; **a kézműves és kistermelői termékek címkéi.**

8.1 Jutaszövet vagy az 5303 vtsz. alá tartozó más textil háncsrostból készült szövet kivéve: építési termék, erózió- és rézsüvédelmi áru.

Kivéve a kézműves termék

9.1 Nem szőtt textiláru, impregnált, bevont, beborított vagy rétegelt is

Kivéve: háztartási áru; textil- és ruhaipari áru; járműipari áru; építési termék, bútorigipari, erózió- és rézsüvédelmi célokra szolgáló áru; geotextil, **valamint kézműves termék.**

10.1 Zsineg, kötél fonva vagy sodorva, és gumival vagy műanyaggal impregnálva, bevonva, beborítva vagy burkolva is

Kivéve: hajókötél és kábel; bálázózsineg; 5 mm-nél nagyobb átmérőjű áruk; háztartási áru; textil- és ruhaipari áru; építési termék; bútorigipari áru, **kézműves termék.**

© 2014 OKT Titkárság. Minden jog fenntartva.

